

Tietoiskuja ja usein kysyttyä rokotuksista

Mika Muhonen

2.6.2022

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Esityksen sisältö

- HPV catch up -rokotusten loppuminen
 - Uusi suositus
- Nelosrokotteen DTaP-IPV yläikärajan nousu
- Hepatiitti B –riskiryhmien rokotukset
- BCG-rokotukset

HPV – catch up -rokotukset loppuvat

- **Useilta eri syöviltä suojaavat HPV-rokotukset laajenivat koskemaan myös poikia syksyllä 2020**
- **Rokotusten pääpaino on 5. ja 6. luokalla**, jotta suoja saadaan ajoissa
 - Vasta-ainetasot korkeammat ja tehokkaampi suoja, kun annetaan nuorempana
- 7.–9.-luokkalaisilla pojilla on ollut mahdollisuus saada ns. catch up -rokotuksia lukuvuosina 2020-2021 ja 2021-2022
- Jos tyttö ei ole saanut rokotusta alakoulussa, hänellä on myös ollut mahdollisuus aloittaa rokotussarja yläkoulussa

Uusi ohjeistus HPV-rokotussarjan aloittamisesta

- Rokotussarjoja on jäänyt jopa kokonaan aloittamatta koronan takia joillakin alueilla
 - Tästä syystä HPV-rokotussarjan voi aloittaa kevätlukukauden 2023 loppuun asti myös niille **alaikäisille nuorille**, jotka eivät ehtineet saada rokotuksia peruskouluiässä
- Rokotussarja voidaan aloittaa yksilöllisen harkinnan perusteella ennen 18 vuoden ikää myös silloin, jos se on jäänyt aloittamatta jostain muusta syystä
 - Näin kaikilla lapsilla ja nuorilla on yhdenvertainen mahdollisuus saada rokotussuoja papilloomavirusten aiheuttamia syöpiä vastaan
- [HPV-rokotteen antamiseen väliaikainen pidennetty rokotussarja voidaan aloittaa, kunnes nuori täyttää 18 vuotta](#)

Nelosrokotteen DTaP-IPV

- Rokotteen antamisen **yläikäraja on 13 vuotta**, aiemmin 12 vuotta
- Rokotetta voidaan antaa niille **5-13**-vuotiaille, joilta suoja näitä tauteja vastaan puuttuu
 - Rokotussarjaa täydennetään tai aloitetaan alusta

Muut rokotusohjelman jäykkäkouristus- ja kurkkumätärokotukset

- Kansallisen rokotusohjelman rokotteita saa tilata ja käyttää vain niille määriteltyjen kohderyhmien rokottamiseen
- DTaP-IPV-Hib- eli viitosrokotetta käytetään imeväisten ja alle 5-vuotiaiden rokotuksiin
- dT-rokotetta käytetään 14 vuotta täyttäneiden ja sitä vanhempien aiemmin rokottamattomien perussarjaan tai sen täydentämiseen ja silloin, kun tarvitaan yksittäinen tehosteannos
- dtap-rokotetta käytetään 14–15-vuotiaiden ja 25-vuotiaiden tehosterokotuksiin
- [Aikuisten jäykkäkouristus- ja kurkkumätärokotusten taulukko](#)

Suomessa hepatiitti B -rokotus annetaan maksutta vain riskiryhmiin kuuluville lapsille

- Tarkista, kuuluuko maahanmuuttajalapsi riskiryhmään
- Jos lapsi **kuuluu hepatiitti B -taudin riskiryhmään**
 - HBV-rokotussarja erikseen annettavalla **maksuttomalla HBV-rokotteella**.
 - Katso ja vertaa lähtömaan aikatauluun
 - [Lista maista, joissa hepatiitti B on yleinen \(pdf 290 kt\)](#)
 - [Lista maista, joissa hepatiitti B on yleinen, maakohmainen listaus](#)
- Jos lapsi **ei kuulu riskiryhmään**
 - vanhemmat voivat halutessaan hankkia lapselle hepatiitti B -rokotteen apteekista omakustanteisesti

Lasten maksuttomaan hepatiitti B -rokotukseen on oikeutettu

- Vastasyntynyt lapsi, jos äiti on
 - hepatiitti-B kantaja (S-HBsAg tai S -HBVNH pos)
 - hepatiitti C-viruskantaja (S -HCVNH0 pos)
- Alle 5-vuotiaat päiväkotilapset, kun ryhmässä tiedetään olevan HBsAg-positiivinen lapsi
- 1.11.2016 tai sen jälkeen Suomessa syntyneet lapset, kun ainakin toinen vanhemmista on lähtöisin maasta, jossa hepatiitti B on yleinen
 - On voimassa, vaikka lapsi olisi jo täyttänyt 5 vuotta

Maksuttomaan hepatiitti b -rokotteeseen on oikeutettu kaiken ikäiset

- säännöllistä hoitoa saavat verenvuototautia sairastavat
- pistämällä huumeita käyttävät ja heidän läheiset, kuten perheenjäsenet, asuinkumppanit ja seksikumppanit
- miehet, joilla on seksiä miesten kanssa
- hepatiitti B-infektiota sairastavien (HBsAg pos) henkilöiden seksikumppanit ja samassa taloudessa asuvat
- seksityöntekijät
- työharjoittelussa tartuntavaaraan joutuvat opiskelijat
- verelle altistuneet
- seksuaalirikosten uhrin

BCG-rokotuksen kohderyhmä

- BCG-rokotus annetaan **alle 7-vuotiaille lapsille**, joilla on **suurentunut riski saada tuberkuloositartunta**
 - [Kenelle BCG-rokote annetaan?](#)
- Maahanmuuttajalasten kohdalla tarkasta maakohtaiset suositukset:
 - [Lista maista, joista tulevien lapsille tarjotaan BCG-rokotus \(pdf 290 kt\)](#)
 - [Lista maista, joista tulevien lapsille tarjotaan BCG-rokotus, maakohtainen listaus](#)
- BCG-rokotus annetaan **vain yhden kerran**
 - Tarkista onko lapsi saanut jo aiemmin BCG-rokotuksen tai **löytyykö BCG-rokotusarpi** (arpi on yleensä vasemmassa reidessä tai olkavarressa, harvemmin oikeassa reidessä tai olkavarressa)

Huomioitavaa BCG-rokotuksesta

- Ennen BCG-rokotteen antamista tulee varmistaa, ettei lapsella ole aktiivisia tai latenttia tuberkuloosia
- **Alle kuuden kuukauden** ikäinen lapsi voidaan yleensä rokottaa ilman ennakkoon tehtäviä tutkimuksia, jos hänen **ei tiedetä altistuneen** tuberkuloosille

BCG-rokotuksen vasta-aiheet ja varotoimet

- BCG-rokotusta ei anneta lapselle, jolla on synnynnäinen tai sairauden tai sen hoidon aiheuttama immuunipuutos
- Huomioi äidin raskauden aikainen biologinen lääkitys
- Muista **eläviä heikennettyjä** taudinaiheuttajia sisältävien pistettävien rokotteiden muistisääntö
 - Samanaikaisesti tai vähintään 4 viikon välillä muihin eläviä heikennettyjä sisältäviin pistettäviin
- BCG-rokotuksen jälkeen kannattaa pitää **vähintään kolme kuukautta väliä**, ennen kuin samaan raajaan pistetään muu rokotus
- [BCG-rokotusten vasta-aiheet ja varotoimet](#)

Selvitä oman alueesi BCG-rokotuskäytäntö

- THL suosittelee, että rokotukset keskitettäisiin lasten poliklinikalle
 - lasten pkl:lla tehdään lopullinen rokotuspäätös
 - akuutin ja latentin tuberkuloosin poissulku vaatii erityisosaamista
 - BCG-rokote on moniannospullossa, keskittämällä vähennetään rokotehävikkiä
 - lisäksi ihonsisäinen ID-rokotustekniikka vaatii harjaantuneisuutta ja kokemusta

Kiitos!